

CHANGDEOKGUNG - ĐÔNG CUNG HUYỀN BÍ CỦA HÀN QUỐC

PHẠM KHÁNH TRANG*

Changdeokgung là cung điện lớn nằm ở thủ đô Seoul, được xây dựng trong thời kỳ Joseon (1395 - 1910), là di tích lịch sử số 122 của Hàn Quốc, có tổng diện tích là 580,000m² (không bao gồm diện tích của Biwon - khu vườn bí ẩn).

Theo sử sách, thủ phủ của triều đại Joseon đã được chuyển từ Gaeseong phía Bắc đến Hanyang (Seoul ngày nay) vào năm 1392, nhưng phải đến tháng 10 năm 1404, năm thứ 4 trị vì của vua Jae-jong thì việc xây dựng cung điện mới thực sự bắt đầu. Cung điện có tên là "Cung điện Thịnh vượng" hay "Đông cung" (vì ở phía Đông của cung điện đầu tiên Gyeongbokgung).

Sau khi Nhật chiếm đóng Hàn Quốc vào năm 1910, các khu đất đai, vườn tược của cung điện đã bị sắp xếp lại, một số bị phá hủy và thậm chí một số công trình kiến trúc được đưa sang Nhật Bản. Cũng như các cung điện khác, nhiều công trình phụ trợ của cung điện mất đi tính chân xác của nó. Riêng cung điện chính Changdeokgung vẫn còn giữ lại vị trí lý tưởng của nó, phía Đông là cung điện Changgyonggung, phía Đông Nam là Tông miếu (Jongmyo), phía Tây là nơi ở chính thức, cung điện Gyeongbokgung.

Với lịch sử và kiến trúc tiêu biểu như vậy, Changdeokgung được Unesco công nhận là di sản

văn hóa thế giới vào năm 1997, với 3 tiêu chí cùng các giá trị nổi bật toàn cầu:

Tiêu chí (ii): Changdeokgung có tầm ảnh hưởng lớn đến sự phát triển của kiến trúc, thiết kế sân vườn và quy hoạch cảnh quan và các nghệ thuật khác có liên quan của Hàn Quốc trong nhiều thế kỷ qua.

Tiêu chí (iii): Changdeokgung là minh chứng độc đáo cho sự kết hợp nguyên lý phong thủy và tư tưởng Nho giáo thông qua kiến trúc và cảnh quan của nó. Việc lựa chọn vị trí và xây dựng cung điện được dựa trên nguyên tắc pungsu, bằng cách đặt các cấu trúc cung điện ở phía Nam và kết hợp với một khu vườn ở phía Bắc. Đồng thời, các tòa nhà ở bên trong cung điện đều được thiết kế với chức năng và biểu tượng phù hợp với tư tưởng Nho giáo, minh họa sự phát triển thịnh vượng của triều đại Joseon.

Tiêu chí (iv): Changdeokgung là một ví dụ nổi bật của kiểu kiến trúc cung điện khu vực Đông Á, đặc biệt là cách thức mà các tòa nhà được bố trí hết sức hài hòa, hợp lý với địa hình, sân vườn, độ che phủ của cây cối và khung cảnh thiên nhiên xung quanh.

Về kiến trúc, các công trình chính của cung điện gồm có cửa chính Donhwamun, cây cầu bằng đá granit Geumcheongyo và Injeongjeon có chức năng như nhà làm việc của triều đình. Seon-

* Cục Di sản văn hoá

jeongjeon được dùng để bàn công việc của triều đình giữa vua và các thượng thư. Cung Daejojeon được dùng như hậu cung của hoàng hậu và khu dạy học dành cho các hoàng tử. Đặc biệt là Biwon- khu vườn bí ẩn, đại diện tiêu biểu cho kiểu kiến trúc vườn Hàn Quốc, có diện tích là 120,000m², với hồ Buyongji tĩnh lặng, được bao quanh bởi các công trình kiến trúc độc đáo cùng hệ thực vật hết sức phong phú. Một trong những điểm dừng cuối cùng trước khi rời khỏi khu vườn là đền thờ Seonwonjeon, nơi còn giữ lại nhiều nét văn hóa của triều đại Joseon cho đến ngày nay. Đây là điểm tham quan duy nhất trong khuôn viên di tích cần phải đăng ký tour du lịch, 3, 4 lần/1 ngày, với sự hướng dẫn, thuyết minh của các hướng dẫn viên tại đây.

Nét nổi bật của cung điện là sự kết hợp hài hòa cũng như khai thác triệt để mối quan hệ giữa kiến trúc và thiên nhiên. Mỗi công trình, tòa nhà chính của cung điện đều được bao bọc bởi các khu vườn tuyệt đẹp, như chốn mê cung đầy sự bí ẩn cần khám phá.

Tính toàn vẹn của di sản này được thể hiện ở chỗ, Changdeokgung đã kết hợp tất cả các yếu tố chính của kiến trúc cung điện Hàn Quốc, chiếu theo các nguyên lý Nho giáo cũng như phù hợp với cách thức bài trí, bố trí các tòa nhà, các khu vườn và cảnh quan núi rừng ở phía sau của cung điện. Đại đa số các công trình của cung điện vẫn còn nguyên vẹn, bao gồm cả Oejo - tòa án hoàng gia, Chijo - khu hành chính của cung điện, Chimjono - nơi ở của hoàng thất và các khu vườn dành cho vua ngự lãm. Các công trình cũng như các khu vườn này đều được quy hoạch nằm trong khoảng vùng tài sản văn hóa của quốc gia.

Toàn bộ diện tích của quần thể Cung điện Changdeokgung Palace, đã được chỉ định là di sản văn hóa thuộc nhà nước theo *Luật bảo vệ di sản văn hóa Hàn Quốc*. Ngoài ra, một số tòa nhà của khu phức hợp đã được chỉ định là Bảo vật quốc gia, như: cổng Injeongmun, cung Seonjeongjeon, cung Huijeongdang, đền Seonwonjeon, cổng chính Donhwamun...; hoặc là di tích tự nhiên, như các cây đỗ tùng Trung Quốc, cây Kiwi Arguta Ac-

Cửa "Đôn hóa", Đông cung (Hàn Quốc) - Ảnh: Tác giả

Nội thất Đông cung - Ảnh: Tác giả

tinidia... Việc đăng ký trở thành tài sản quốc gia sẽ giúp cho việc kiểm tra cũng như bảo vệ các di tích được chặt chẽ hơn.

Vùng đệm mở rộng 100m từ ranh giới của Khu phức hợp Changdeokgung được xác định là Vùng bảo vệ môi trường lịch sử văn hóa theo *Luật bảo vệ di sản văn hóa*, do đó, tất cả công trình cũng như sự thay đổi thuộc khu vực này phải được sự cho phép của Tổng cục Tài sản văn hóa Hàn Quốc. Các khu vườn phía sau Changdeokgung được chỉ định là Khu bảo tồn cảnh quan sinh thái theo *Luật bảo vệ môi trường tự nhiên Hàn Quốc*.

Ở cấp quốc gia, Tổng cục Tài sản văn hóa (CHA) chịu trách nhiệm cho việc xây dựng và thực thi các chính sách bảo vệ và quản lý Changdeokgung, phân bổ nguồn lực tài chính cho công tác bảo tồn. Ban Quản lý Cung điện Changdeokgung thường xuyên giám sát và chịu trách nhiệm quản lý các hoạt động của cung điện một cách chuyên nghiệp. Công tác bảo tồn Changdeokgung được giám sát bởi các chuyên gia cao cấp về bảo tồn di sản văn hóa, là những người được cấp chứng chỉ

quốc gia về lĩnh vực bảo tồn. Bên cạnh đó, Tổng cục Tài sản văn hóa đã và đang tài trợ cho Chương trình thiết lập mạng lưới an ninh bảo mật từ năm 2009 cho 5 công trình cung điện và Tông miếu Jongmyo để ứng phó kịp thời với những rủi ro, thiên tai có thể tác động đến di sản.

Khu vực vùng đệm bên ngoài cung điện lại được quản lý liên ngành bởi Ban Quy hoạch đô thị, Ban Chính sách giao thông và Ban Di sản văn hóa của chính quyền thành phố Seoul. Quy hoạch đô thị và vùng địa chính của Seoul tại khu vực đó được đánh giá và cập nhật thường xuyên để có thể đưa ra những phương án và kế hoạch quản lý một cách hiệu quả.

Không chỉ là một ví dụ tiêu biểu đại diện cho kiến trúc hoàng gia Hàn Quốc, Changdeokgung còn là nơi chứng kiến biết bao thăng trầm, biến động lịch sử, xã hội của đất nước này./.

D.K.T

Tài liệu tham khảo:

- 1- http://english.cha.go.kr/english/world_heritage_new/
- 2- <http://whc.unesco.org/en>
- 3- *Luật di sản văn hóa Hàn Quốc*